Č. 88.

Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí (Čechy): * Při právních jednáních uzavřených patrně na oko (§ 916 o. z. o.) posuzovati jest otázku, zda právní jednání to podrobeno jest dávce z přírůstku hodnoty ve smyslu řádu zavedeného cís. pat. ze dne 29. prosince 1915 č. 83 z. z. čes., podle pravé podstaty jeho, nikoli dle předstíraného právního jednání (§ 12 dávk. ř.).

(Nález ze dne 28. dubna 1919 č. 660.)

Věc: Dominik a Terezie Bruchovi v Zalužanech (adv. Dr. Antonín Eisenkolb z Ústí n. L.) proti Zemské správní komisi království Českého o dávku z přírůstku hodnoty.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Smlouvou o služebnost ze dne 7. března 1917 poskytli stěžovatelé vzhledem k dovolenému poddolování části osady Zalužan důlní společnosti »Austria« v Teplicích-Šanově neobmezenou služebnost dobývání uhlí pod svým domkem č. p. 1 v Zalužanech s pozemky č. kat. 704 a 749 (vl. 42) a pod pozemkem č. kat. 723/4 (vl. 96) za hotově vyplacené odbytné 14.000 K, jímž nahraženy všechny dosavadní i budoucí škody způsobené stěžovatelům poddolováním tohoto majetku. Nemovitosti měly se do 1. ledna 1918 úplně vykliditi a k dolování přenechati. Od téhož dne platí důlní společnost všecky veřejné dávky z nemovitostí předepsané. Do vtělení smlouvy měli stěžovatelé provésti úplnou depuraci. Důlní společnosti »Austria« poskytnuto dále do 31. prosince 1926 právo koupiti a převzíti tyto nemovitosti kdykoli za 400 K, jež byly na vinkulovanou vkladní knížku uloženy a stěžovatelům v knížce odevzdány s povinností, vrátiti knížku znějící jen na kapitál bez úroků, když by společnost neužila práva ke koupi. Zároveň podrobili se stěžovatelé zápovědi nemovitosti ty jinému zciziti, zastaviti nebo vůbec něčím zatížiti.

Z převodu těchto nemovitostí byla na podkladu uvedené smlouvy vyměřena stěžovatelům a sice jak ze 14.100 K, tak ze 400 K dávka z přírůstku hodnoty 234 K 86 hal.

Stížnost proti platebnímu rozkazu byla naříkaným rozhodnutím zamítnuta.

Nejvyšší správní soud uvažoval při svém rozhodování takto:

Naříkané rozhodnutí neodporuje zákonu, jak se stížnost mylně domnívá. Stojí na právním názoru, že uzavření jako by dvou právních jednání ve smlouvě ze dne 7. března 1917, a sice poskytnutí práva poddolovacího za odškodné a uzavření koupě závislé na odkládací výmince se zvláštní podmíněnou kupní cenou, jest jen umělým zakrytím bezpodmínečné koupě těchto nemovitostí a převodu jich na nabyvatelku, a že smlouva ta na oko tak uzavřená musí se posuzovati dle své pravé povahy, tedy jako neknihovní převod nemovitostí, podléhající dávce.

Proti tomu staví se stížnost na stanovisko, že všecka ustanovení smlouvy o služebnost jsou vážně míněna, že tu jde o koupi závislou na odkládací výmince, která ještě nenastala, takže k převodu nemovitostí dle § 1 dávk. řádu ještě nedošlo, pročež že je potíraný platební rozkaz

ještě předčasný. Tyto vývody stížnosti nevyvracejí správnost právního názoru nařikaného rozhodnutí. O služebnosti nemůže tu býti dle právého úmyslu stran řeči. Mohlo by tu jíti jen o služebnost požívání dle čl. 2 zákona z 28. října 1918 č. 11 Sb. z. a § 509 o. z. o. Při ní musí podstata věci býti ušetřena (§ 509), poživatel musí služebnou věc udržovati ve stavu, v němž ji převzal, a musí ji opravovati (§ 513). Smlouvou ze 7. března 1917 však dáno bylo společnosti právo způsobiti dolováním na koupených nemovitostech škodu jakoukoli, tedy i podstatu její úplně zničiti. Ba stížnost sama uvádí, že nemovitosti ty jsou ve své tehdejší podobě poddolováním zasvěceny úplnému zničení, tak že pak půjde již jen o to, mají-li všecky dohromady ještě ceny 400 K anebo ani tolik ne. Z tohoto důvodu není tu řeči o právu služebnosti.

O které přenášené právo tu vlastně tedy jde, povídá smlouva jasně. Stěžovatelé jako dosavadní neobmezení vlastníci vzdali se jak fysické, tak právní moci disposiční, přenesli obsah vlastnického práva, nakládati s podstatou a užitky těchto nemovitostí, jak chtějí a brániti každému jinému, aby si nemovitostí těch nepřisvojoval (§ 354 o. z. o.) na společnost »Austrii«, ba svolili již ve smlouvě ke knihovnímu vtělení práva vlastnického pro společnost v tom případě, že by v době jí vyhražené užila práva nemovitosti ty koupiti, při čem již stěžovatelům i domněle umluvená kupní cena 400 K byla vlastně vyplacena.

Z rozsahu tohoto přeneseného práva a z nápadného rozdílu mezi »kupní« cenou 400 K a cenou 11.761 K 30 hal., za kterou si stěžovatelé dle přiznání k dávce nemovitostí ty opatřili, je zřejmo, že ve skutečnosti přeneseno bylo právo vlastnické.

Mimo to nelze též pominouti mlčením toho, v čem stěžovatelé od svého původního stanoviska proti platebnímu rozkazu ustoupili. Bránili se totiž též proti tomu, aby jako zcizovací cena vzato bylo vedle výslovně umluvené kupní ceny 400 K také ještě odškodné za služebnost trpěti dolování 14.100 K. Upuštěním od této námitky uznali vlastně, že odškodné 14.100 K jest též zcizovací cenou, jinými slovy, že poskytnutí služebnosti dolování se všemi smluvenými důsledky jest ve skutečnosti převodem z důvodu koupě.

Pod zorným úhlem § 916 o. z. o. dlužno tedy jen přisvědčiti právnímu názoru nařikaného rozhodnutí, že tu jde o neknihovní převod vlastnictví k nemovitosti a sice koupí.

Dlužno-li však dle uvedeného v podstatě sporného právního jednání spatřovati uskutečněný převod práva vlastnického, padá sama sebou další námitka stěžovatelů, že tu jde o koupi závislou na splnění odkládací výminky.

Bylo tedy nařikané rozhodnutí dle § 12 dávk. ř. v právu, prohlásilo-li, že tu jde o zcizení nemovitostí a že se má z něho vyměřiti dávka z přírůstku hodnoty.

Proto byla stížnost zamítnuta jako bezdůvodná.

Č. 89.

Silniční paušál konservační (Čechy): O podmínkách, za kterých náleží platiti konservační paušál silniční (zák. ze dne 2. dubna 1867 č. 32 z. z. čes.).